

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Теорія та практика прийняття кримінальних процесуальних рішень»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Теорія та практика прийняття кримінальних процесуальних рішень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 17 с.

Розробники:

О. Г. Шило - докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Я. Мудрого,

Н.В. Глинська - докторка юридичних наук, доцентка кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Я. Мудрого,

О.І. Марочкін - кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Я. Мудрого.

Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності

протокол № 21 від 23.06.2021 р.

Завідувачка кафедри кримінального процесу
та оперативно-розшукової діяльності,
докторка юридичних наук, професорка

_____ О.Г. Шило

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	«Теорія та практика прийняття кримінальних процесуальних рішень»
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Глинська Наталія Валеріївна - докторка юридичних наук, доцентка кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Я. Мудрого
Контактний телефон	+ 38-057-704-90-00
E-mail	n.v.glynska@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій Щовівторка, щочетверга
Онлайн консультації	Щовівторка

Анотація навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Теорія та практика прийняття кримінальних процесуальних рішень» є система знань про теоретико-доктринальні засади, практику та проблеми вчення про кримінальні процесуальні рішення у кримінальному провадженні.

Дидактична структура (освітні компоненти) навчальної дисципліни – Сутність кримінальних процесуальних рішень. Форма та зміст кримінальних процесуальних рішень. Класифікація кримінальних процесуальних рішень. Процес прийняття кримінального процесуального рішення. Поняття та система стандартів якості кримінальних процесуальних рішень. Неправові стандарти доброякісних кримінальних процесуальних рішень. Законність кримінального процесуального рішення: сутність та критерії. Обґрунтованість кримінального процесуального рішення. Справедливість кримінального процесуального рішення. Розумність кримінального процесуального рішення. Своєчасність

кримінального процесуального рішення: сутність та критерії.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглиблення й конкретизація знань щодо порядку прийняття кримінальних процесуальних рішень, опанування технологією прийняття кримінальних процесуальних рішень, застосування релевантної практики Європейського суду з прав людини, набуття практичних навичок самостійно приймати та обґрунтовувати процесуальні рішення у кримінальному провадженні.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблене вивчення теорії та практики прийняття кримінальних процесуальних рішень та набуття навичок застосування методів герменевтики з метою їх усвідомлення;

- набуття навичок узагальнення вітчизняної слідчої, прокурорської та судової практики прийняття кримінальних процесуальних рішень, а також практики Європейського суду з прав людини, виокремлення правової позиції та застосування її під час прийняття кримінальних процесуальних рішень;

- набуття навичок здійснення аналізу доктринальних підходів до вирішення проблем прийняття кримінальних процесуальних рішень, їх застосування під час оцінки досконалості механізму правового регулювання кримінальних процесуальних відносин, виявлення його прогалин та колізій, обґрунтування пропозицій щодо їх усунення;

- опанування технологією прийняття кримінальних процесуальних рішень у кримінальному провадженні.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: Теорія права; Кримінальний процес; Кримінальне право (Загальна частина); Кримінальне право (Особлива частина); Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична

практика; Мова української юриспруденції.

Кореквізити: професійна відповідальність правника.

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Алгоритмізувати загальний порядок прийняття кримінальних процесуальних рішень та систематизувати вимоги до них.

РН НД 1.2. Охарактеризувати правове регулювання питань прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимог до них.

РН НД 1.3. Здатність до демонстрації знань міжнародних стандартів кримінального процесу у частині регулювання прийняття кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 1.4. Інтерпретувати правові позиції Конституційного Суду України та Верховного Суду з питань прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимог до них.

РН НД 1.5. Демонструвати знання кримінальної процесуальної термінології у процесі професійної діяльності.

РН НД 1.6. Демонструвати уміння збирати та аналізувати прецедентну практику ЄСПЛ щодо прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимог до них.

РН НД 1.7. Охарактеризувати сучасні правові доктрини та стандарти кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 1.8. Інтерпретувати природу й зміст правового інституту кримінальних процесуальних рішень та особливості його реалізації та застосування.

РН НД 1.9. Визначати проблеми у правовому регулюванні прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимог до них і пропонувати способи їх

вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

РН НД 1.10. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз норм КПК, які регулюють порядок прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимоги до них.

РН НД 1.11. Підготувати проекти основних процесуальних рішень у кримінальному провадженні.

РН НД 1.12. Застосовувати набуті уміння прийняття кримінальних процесуальних рішень у стандартних процесуальних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.

РН НД 1.13. Здатність продемонструвати уміння діяти відповідно до вимог юридичної деонтології при прийнятті кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 1.14. Здатність продемонструвати знання основних тенденцій слідчої та судової практики прийняття кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 1.15. Виявляти проблеми у правовому регулюванні діяльності із прийняття кримінальних процесуальних рішень та вимог до них та пропонувати способи їх вирішення.

РН НД 1.16. Здатність виробляти власну позицію у конкретній правовій ситуації.

РН НД 2.1. Демонструвати знання щодо правового змісту стандартів доброякісних кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 2.2. Демонструвати практичні навички врахування неправових стандартів при прийнятті кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 2.3. Вільно орієнтуватися у джерельній основі правових стандартів доброякісних кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 2.4. Характеризувати загальну культуру кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 3.1. Розкривати проблемні питання визначення законності кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 3.2. Демонструвати практичні навички обґрунтування кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 3.3. Демонструвати практичні навички мотивування кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 3.4. Оцінювати кримінальні процесуальні рішення з точки зору їх відповідності стандарту розумності.

РН НД 3.5. Демонструвати навички формулювання критеріїв справедливості при прийнятті кримінальних процесуальних рішень.

РН НД 3.6. Практичні навички забезпечення своєчасності кримінальних процесуальних рішень.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Сутність кримінальних процесуальних рішень. Форма та зміст кримінальних процесуальних рішень. Класифікація кримінальних процесуальних рішень.	Сутність кримінальних процесуальних рішень. Форма та зміст кримінальних процесуальних рішень. Класифікація кримінальних процесуальних рішень.	10
2	Процес прийняття кримінального процесуального рішення.	Процес прийняття кримінального процесуального рішення.	10
3	Поняття та система стандартів якості кримінальних процесуальних рішень.	Поняття та система стандартів якості кримінальних процесуальних рішень.	10
4	Неправові стандарти доброякісних кримінальних процесуальних рішень.	Неправові стандарти доброякісних кримінальних процесуальних рішень.	10
5	Законність кримінального процесуального рішення: сутність та критерії.	Законність кримінального процесуального рішення: сутність та критерії.	8

6	Обґрунтованість кримінального процесуального рішення.	Обґрунтованість кримінального процесуального рішення.	8
7	Справедливість кримінального процесуального рішення.	Справедливість кримінального процесуального рішення.	8
8	Розумність кримінального процесуального рішення.	Розумність кримінального процесуального рішення.	8
9	Своєчасність кримінального процесуального рішення: сутність та критерії.	Своєчасність кримінального процесуального рішення: сутність та критерії.	8

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики тощо;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів тощо.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних рекомендацій для самостійної роботи.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифіковано Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-

VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

5. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.

6. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

7. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

9. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.

10. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.

11. Звід відомостей, що становлять державну таємницю: Затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України 23 грудня 2020 року № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text>.

12. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: Затв. Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 р. № 1950/5) (зі змінами, внесеними наказами Міністерства юстиції). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

13. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

14. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: Затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14.04.2016 № 296. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16#Text>.

15. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Затв. Наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

16. Інструкція про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: Затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 13.07.2016 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16#Text>.

17. Інструкція про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування: Затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства юстиції України від 01.10.2018 № 806/3105/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18#Text>.

Основна література:

1. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія. В. В. Вапнярчук. Харків : Юрайт, 2017. 408 с.
2. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні : навчально-практичний компендіум / І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 420 с.
3. Доказування у кримінальному провадженні: навч.-практ. посібн. / кол. авт. Київ: Національна академія прокуратури України. 2017. 346 с.

4. Завтур В.А. Особливості доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею та судом : теорія і практика : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 248 с.
5. Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи : монографія. Калуш : Петраш К.Т., 2020. 452 с.
6. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2018. 584 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду / наук.ред.: І.В. Гловюк, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко; (уклад.: О.Є. Балащук, І.В. Гловюк, В.П. Кедик, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко, О.С. Троян). Одеса, 2019. 960 с.
8. Кримінальний процес. Навчальний посібник для підготовки до іспиту / О.В. Капліна, М.О. Карпенко, В.І. Маринів, В.М. Трофименко, А.Р. Туманянц, О.Г. Шило та ін. Харків: Право, 2018. 296 с.
9. Процесуальні документи досудового слідства (збірник зразків) : наук. практ. посіб. / [Ю.М. Рябуха, С.С. Кудінов, А.З.Швець та ін.]. Харків : Право, 2021. 552 с.
10. Соколов О.В. Виконання оперативними підрозділами доручень слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій: монографія. Наук. ред. О.Г. Шило. Харків, 2019. 256 с.
11. Теорія та практика кримінального процесуального доказування : навч. посіб. для підготовки до іспиту / В.В. Вапнярчук, С.В. Давиденко, О.В. Капліна та ін. Харків : Право, 2021. 256 с.
12. Шаренко С.Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія. Харків : Право, 2021. 480 с.
13. Шило А.В. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих

(розшукових) дій : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2019. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Shilo/d_Shilo.pdf

Додаткова література:

1. Гловюк І. В. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навч.-практ. компендіум. І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2020. 420 с.

2. Забезпечення прав, свобод і законних інтересів особи на стадії досудового розслідування : монографія. В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський та ін. Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2019. 498 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду. Наук. ред.: І. В. Гловюк, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко. Одеса, 2019. 960 с.

4. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд. О. М. Дроздов, О. В. Дроздова ; за заг. ред. О. М. Дроздова, М. С. Ковтун, В. І. Ковтуна. Харків : Видавничий будинок «Фактор», 2018. 624 с.

5. Цуцкірідзе М. С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 562 с.

6. Precedent UA – 2016/ В. Лутковська, В. Щепоткіна, В. Капустинський, Р. Бабанли, Ю. Хім'як, М. Бруско, А. Бущенко, О. Сапожнікова, О. Шинкаренко. К.: КВІЦ, 2017. 326 с.

Інтернет-ресурси:

1. Стандартизований навчально-методичний комплекс (бібліотека НЮУ) -<http://library.nulau.edu.ua/>

2. База даних «Навчальний електронно-інформаційний комплекс з кримінального процесу» / свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір від 30.01.2014 р. № 53434

3. <http://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України

4. <https://hcj.gov.ua/> – Вища рада правосуддя
5. <http://court.gov.ua/> – Судова влада України (офіційний портал)
6. <http://www.ombudsman.gov.ua> – Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
7. <http://www.ccu.gov.ua/> – Конституційний Суд України
8. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/el_vidan/ – Верховний Суд
9. www.gp.gov.ua/ – Офіс Генерального прокурора
10. <https://nabu.gov.ua/> – Національне антикорупційне бюро України
11. <http://www.mvs.gov.ua/ua/> – Міністерство внутрішніх справ України
12. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень
13. <http://www.committee.org.ua/about> – Міжнародний Комітет захисту прав людини
14. <http://www.un.org/ru/> – Організація Об'єднаних Націй
15. <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/> – Рада ООН з прав людини
16. <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/index.htm> – Комітет ООН з прав людини
17. <http://www.coe.int/lportal/web/coe-portal> – Комісар Ради Європи з прав людини
18. <http://www.odihr.pl/odihr> – Бюро демократичних інституцій і прав людини (БДПІЛ)
19. [https://hudoc.echr.coe.int/rus#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{) – пошукова система case-law HUDOC Європейського суду з прав людини
20. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – Європейський суд з прав людини
21. <https://www.coe.int/en/web/ccje> – Consultative Council of European Judges

22. https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_5_UKR.pdf -
Довідник із застосування ст. 5 Європейської конвенції з прав людини
23. https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_UKR.pdf -
Довідник із застосування ст. 6 Європейської конвенції з прав людини
24. <https://helsinki.org.ua> – Українська Гельсінська спілка з прав людини;
25. <https://precedent.in.ua> – Центр стратегічних справ Української Гельсінської спілки з прав людини Precedent UA
26. <http://khp.org> – Харківська правозахисна група
27. <http://amnesty.org.ua> – Amnesty International Ukraine
28. <http://zib.com.ua/ru/> – газета «Закон і бізнес»

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності.

URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=195:kafedra-operativno-rozshukovoi-diyalnosti&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні/семінарські заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні/Семінарські заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки

Оцінка	Визначення	Оцінка	Оцінка
---------------	-------------------	---------------	---------------

у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія та практика прийняття кримінальних процесуальних рішень» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться після модулів (колоквіуми, контрольні роботи тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

за шкалою ECTS		за національною шкалою для заліку	за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
А	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
В	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
С	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
Е	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34